

ΈΚΘΕΣΗ 2018

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΛΙΟΥΜΠΛΙΑΝΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ:

Σπυρίδων Λιόντος
Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄

ΛΙΟΥΜΠΛΙΑΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2019

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Σλοβενίας	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας της Σλοβενίας	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	2
1.1.2	Γεωργία – Αγροτική Παραγωγή.....	2
1.1.3	Βιομηχανία – Βιομηχανική Παραγωγή	3
1.1.4	Τουρισμός.....	4
1.1.5	Ίδρυση & Λειτουργία Επιχειρήσεων	6
1.1.6	Φορολογία – Φορολόγηση Επιχειρήσεων	6
1.1.7	Υποδομές.....	7
1.1.8	Τραπεζικός Τομέας.....	7
1.1.9	Χρηματιστήριο Αξιών Λιουμπλιάνας.....	8
1.1.10	Βασικά οικονομικά μεγέθη	9
1.1.11	Εξωτερικό εμπόριο	9
1.1.11.1	Εμπόριο αγαθών	10
1.1.11.2	Εμπόριο υπηρεσιών	14
1.1.12	Επενδύσεις	16
1.2	Οικονομικές προβλέψεις 2018.....	17
1.3	Οικονομικές σχέσεις Σλοβενίας	20
1.3.1	Σλοβενία – ΠΟΕ	20
1.3.2	Σλοβενία – Ευρωπαϊκή Ένωση	21
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδα – Σλοβενίας.....	21
2.1	Διμερές εμπόριο.....	21
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	21
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	22
2.2	Άμεσες επενδύσεις.....	23
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στη Σλοβενία.....	23
2.2.2	Επενδύσεις της Σλοβενίας στην Ελλάδα	23
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδα - Σλοβενίας.....	23
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2018	24
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	25
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	25
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	26
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	26

3.4	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	26
4	Παράρτημα.....	27
4.1	Χρήσιμες διευθύνσεις	27

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1:	Βασικά οικονομικά μεγέθη Σλοβενίας.....	9
Πίνακας 2:	Εξωτερικό εμπόριο Σλοβενίας	10
Πίνακας 3:	Εξαγωγές αγαθών Σλοβενίας.....	11
Πίνακας 4:	Εισαγωγές αγαθών Σλοβενίας	12
Πίνακας 5:	10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Σλοβενίας και η θέση της Ελλάδας το 2017.....	13
Πίνακας 6:	10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Σλοβενίας και η θέση της Ελλάδας το 2017....	13
Πίνακας 7:	Εισπράξεις Σλοβενίας.....	14
Πίνακας 8:	Πληρωμές Σλοβενίας	15
Πίνακας 9:	Επενδύσεις από και προς τη Σλοβενία	16
Πίνακας 10:	Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Σλοβενίας	21
Πίνακας 11:	Ελληνικές εξαγωγές στη Σλοβενία – μεγάλες κατηγορίες.....	21
Πίνακας 12:	Ελληνικές εισαγωγές από τη Σλοβενία – μεγάλες κατηγορίες.....	22
Πίνακας 13:	Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από τη Σλοβενία	22
Πίνακας 14:	Επενδύσεις της Ελλάδας στη Σλοβενία.....	23
Πίνακας 15:	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	25

1 Οικονομία Σλοβενίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας της Σλοβενίας

Η οικονομία εισήλθε σε κατάσταση ύφεσης το 2009 με κυριότερα προβλήματα την εξισορρόπηση των δημοσιονομικών μεγεθών και την ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού τομέα, με το ρυθμό ανάπτυξης να καταγράφει -2,7% το 2012 και -1,1% το 2013. Το ΑΕΠ άρχισε να εμφανίζει θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το τελευταίο τρίμηνο του 2013, ενώ σημείωσε άνοδο κατά +3,1% το 2014. Αυτή η άνοδος συνεχίστηκε και το 2015, έτος κατά το οποίο το ΑΕΠ της χώρας μεγεθύνθηκε κατά 2,3% αλλά και κατά το 2016, όπου παρουσίασε άνοδο κατά 3,1%. Το 2017 η σλοβενική οικονομία παρουσίασε εντυπωσιακό ρυθμό ανάπτυξης ύψους 4,9% και 4,5% το 2018. Παράλληλα, οι προβλέψεις της οικονομίας εμφανίζουν θετική εξέλιξη του ΑΕΠ και για τα επόμενα έτη, 2020-2022.

Η εγχώρια (ιδιωτική) κατανάλωση παρουσίασε μείωση το 2012 και το 2013 (-2,5% και -4,0% αντίστοιχα), αλλά έκτοτε σταθεροποιήθηκε παρουσιάζοντας αύξηση 1,9% το 2014, και 2,3% το 2015. Η εγχώρια ζήτηση αυξήθηκε 3,9% το 2016, με την ιδιωτική κατανάλωση να αυξάνεται επίσης κατά 1,9% το 2017 και κατά 2,2% το 2018, ενώ προβλέπεται περαιτέρω αύξηση τα επόμενα έτη.

Ο πληθωρισμός (εναρμονισμένος δείκτης) το 2014 κινήθηκε κατά μέσο όρο σε πολύ χαμηλά επίπεδα 0,2 %, κυρίως λόγω των χαμηλότερων τιμών και της ισχνής εγχώριας ζήτησης, ενώ το 2015 υπήρξε αρνητικός -0,5% (αποπληθωρισμός). Παρέμεινε οριακά αρνητικός το 2016 σε -0,1%, έκτοτε όμως επανήλθε σε θετικό πρόσημο, ανερχόμενος σε 1,4% το 2017 και 1,7% το 2018, που αποτελεί ένδειξη αναθέρμανσης της σλοβενικής οικονομίας.

Η ανεργία κυμάνθηκε σε σχετικά υψηλά επίπεδα, 10,1% το 2013 και 9,7% το 2014. Έκτοτε παρουσιάζει τάσεις αποκλιμάκωσης, ανερχόμενη σε 9% το 2015 και μειούμενη σε 8% το 2016. Το 2017 παρουσίασε αποκλιμάκωση σε 6,6% και σε 5,1% το 2018. Οι προβλέψεις εκτιμούν περαιτέρω αποκλιμάκωση το 2019 και 2020.

Το Κοινοβούλιο της Σλοβενίας είχε εγκρίνει ήδη από το 2015 (10 Ιουλίου 2015) την εφαρμοστική νομοθεσία για τον «δημοσιονομικό κανόνα» (fiscal rule – ο οποίος επιβάλλει την τήρηση ισοσκελισμένων προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης με νόμο αυξημένης τυπικής ισχύος, σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής). Το Κοινοβούλιο της Σλοβενίας είχε εγκρίνει την εισαγωγή του «Δημοσιονομικού Κανόνα» στο Σύνταγμα της χώρας στις 31 Μαΐου 2013. Οι ανωτέρω πολιτικές συνέχισαν να εφαρμόζονται δίχως μεταβολή και κατά το 2018.

Η Σλοβενική Βουλή ενέκρινε (13 Ιουλίου 2015), κατά πλειοψηφία (52:33), κυβερνητική πρόταση για την κατάταξη των κρατικών επιχειρήσεων της χώρας σε στρατηγικές (το κράτος προτίθεται να διατηρήσει κατ' ελάχιστον 50% + 1 μετοχή - όπως αναφέρεται σε αυτές συμπεριλαμβάνονται εταιρείες υποδομών και ενέργειας), σημαντικές (προτίθεται να διατηρήσει ποσοστό ελέγχου) και επιχειρήσεις χαρτοφυλακίου (κυρίως μικρές επιχειρήσεις, προς πώληση). Συνολικά οι επιχειρήσεις αποτιμώνται στα 11 δις. Ευρώ (24 στρατηγικές -strategic, 21 σημαντικές- important και 46 χαρτοφυλακίου -portfolio investments).

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η οικονομία της χώρας παρουσιάζει χαρακτηριστικά που την κατατάσσουν στην ομάδα των ανεπτυγμένων οικονομιών. Πέραν της ισχυρής ανάπτυξης των τελευταίων ετών, η οικονομία της χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ισχυρού βιομηχανικού τομέα, του οποίου η δραστηριότητα ανέρχεται στο 23,9% του Α.Ε.Π., την πρωτοκαθεδρία στην οικονομική δραστηριότητα του τομέα των υπηρεσιών που ανέρχεται σε 74,3% του ΑΕΠ και την πολύ μικρή συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα με 1,8% ΑΕΠ. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της σλοβενικής οικονομίας είναι ο πολύ μεγάλος όγκος εισαγωγών/εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ, γεγονός που οφείλεται στην ύπαρξη βιομηχανικών μονάδων που εισάγουν ημιτελή-ενδιάμεσα αγαθά, τα οποία επεξεργάζονται και κατόπιν επανεξάγουν ως ενδιάμεσα ή έτοιμα αγαθά.

Η οικονομία της Σλοβενίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το εξωτερικό εμπόριο, διαθέτει εξωστρεφείς βιομηχανικούς κλάδους και βασίζεται κυρίως στις εξαγωγικές επιδόσεις. Οι εξαγωγές αποτελούν τον κινητήριο μοχλό της οικονομίας με τα τρία τέταρτα περίπου των συναλλαγών της να πραγματοποιούνται ενδοκοινοτικά. Επικεντρώνεται κυρίως στις γειτονικές αγορές (Γερμανία, Ιταλία, Αυστρία, Κροατία) και στις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Η Σλοβενία ως πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης δεσμεύεται από τους Κανονισμούς και τις Οδηγίες της Ένωσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας της (εμπόριο, επενδύσεις, ενέργεια, τράπεζες, δημόσιους διαγωνισμούς).

1.1.2 Γεωργία – Αγροτική Παραγωγή

Η Σλοβενία έχει έκταση 20.273 τ.χ. Μεγάλο μέρος της έκτασης της χώρας καλύπτεται από δασικές εκτάσεις (58,5%) ενώ το 36% της συνολικής έκτασης είναι προστατευόμενη περιοχή (εντάσσεται στο πρόγραμμα «Natura 2000»). Διαθέτει 28.000 χλμ. υδάτινους δρόμους (ποταμούς) και 1300 λίμνες, ενώ οι ακτογραμμές της χώρας στην Αδριατική Θάλασσα εκτείνονται σε μήκος 46,6 χλμ.

Η χρησιμοποιούμενη γεωργική γη ανέρχεται στο 23,5% του συνόλου (στοιχεία έτους 2016), ενώ, συγκριτικά, το 1991 κάλυπτε το 28% του συνόλου της

έκτασης. Η αρόσιμη γη ανέρχεται σε 174.000 εκτ. (36%, κυρίως καλλιέργειες σιτηρών, παραγωγή ζωοτροφών), ενώ τα λιβάδια και οι βοσκότοποι καταλαμβάνουν 276.000 εκτ. γης (58%). Μόνιμες καλλιέργειες (φρούτων, αμπελώνες, ελαιώνες) καταλαμβάνουν έκταση περίπου 27.000 εκταρίων (6%). Οι κυριότερες αγροτικές καλλιέργειες περιλαμβάνουν: αραβόσιτο, σιτηρά, κριθάρι, φρούτα & ελιές, σταφύλια, πατάτες, λαχανικά. Η Σλοβενία δεν είναι αυτάρκης σε γεωργικά προϊόντα (ιδιαίτερα σε λαχανικά, φρούτα και σιτηρά). Κατά το έτος 2018 καταγράφηκε αυτάρκεια σε λαχανικά 33%, πατάτες 46% και δημητριακά 55%. Σχετική αυτάρκεια παρουσιάζει η χώρα σε προϊόντα του ζωικού βασιλείου (αυτάρκεια περίπου κατά 80% στην εκτροφή πουλερικών, χοίρων, παραγωγή γάλακτος από αγελάδες). Το 80% περίπου των αγροτικών επιχειρήσεων στην Σλοβενία ασχολείται με την κτηνοτροφία (σύμφωνα με τα στοιχεία μέτρησης «Μονάδων Ζωικού Κεφαλαίου» το 78% ασχολείται με εκτροφή αγελάδων, 8% χοίρων, 4% πουλερικών, 4% προβάτων & κατσικιών).

Η βιολογική καλλιέργεια καταλαμβάνει το 8% περίπου της συνολικής σε χρήση γεωργικής γης, ενώ και από κρατικής πλευράς ενθαρρύνονται οι καλλιέργειες σε αυτόν τον τομέα, αλλά και γενικότερα στην αύξηση της γεωργικής παραγωγής για την επίτευξη μεγαλύτερης αυτάρκειας.

1.1.3 Βιομηχανία – Βιομηχανική Παραγωγή

Η οικονομία της Σλοβενίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το εξωτερικό εμπόριο και ιδιαίτερα τις εξαγωγές βιομηχανικών, χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων. Οι εξαγωγές αποτελούν κινητήριο μοχλό για την οικονομία και παρέχουν μεγάλη κάλυψη εισαγωγών (από 95% έως και άνω του 100%). Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών υπερβαίνουν τα 9/10 του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος της χώρας.

Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής σημείωσε το 2018 αύξηση κατά 4,8%, λόγω της ισχυρής απόδοσης στον τομέα της μεταποίησης. Ο συγκεκριμένος κλάδος παρουσίασε αύξηση 5,3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία. Ομοίως, ο δείκτης παραγωγικότητας εργασίας αυξήθηκε κατά 1,8%.

Η αξία των κατασκευαστικών εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στη Σλοβενία το 2018 αυξήθηκε κατά 19,9% σε σύγκριση με το 2017, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Στατιστική Υπηρεσία. Οι κατασκευές κτιρίων διευρύνθηκαν κατά 17% και η αξία των εργασιών πολιτικού μηχανικού αυξήθηκε κατά 21,2% σε ετήσια βάση.

Η Σλοβενία ως μέλος της Ε.Ε. εφαρμόζει τους κανονισμούς της Ε.Ε. σχετικά με την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση (energy efficiency).

Η Σλοβενία κάλυψε το 53% των ενεργειακών της αναγκών από ιδίους πόρους πέρυσι, πράγμα που σημαίνει ότι η ενεργειακή της εξάρτηση μειώθηκε κατά μία ποσοστιαία μονάδα από το προηγούμενο έτος σε 47%, σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές.

Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία, η συνολική ποσότητα ενέργειας που παράγεται από ιδίους πόρους αυξήθηκε κατά 2% πέρυσι σε 3,7 εκατομμύρια τόνους ισοδύναμου πετρελαίου.

Η ποσότητα της πυρηνικής ενέργειας αυξήθηκε κατά 10% και η γεωθερμική και η ηλιακή ενέργεια κατά 2%, ενώ η ποσότητα ενέργειας από τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς μειώθηκε κατά 14%.

Η συνολική ποσότητα ενέργειας που παραδόθηκε στη Σλοβενία ήταν 6,8 εκατομμύρια τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου. Το ένα τρίτο αυτών ήταν τα προϊόντα πετρελαίου, για τα οποία η χώρα βασίζεται πλήρως στις εισαγωγές.

Σχεδόν το ένα τέταρτο του ενεργειακού εφοδιασμού ήταν πυρηνική ενέργεια (24%). οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής) αντιπροσώπευαν το 16% όπως και ο άνθρακας. Το υπόλοιπο 11% ήταν φυσικό αέριο.

Στην πρωτεύουσα της Σλοβενίας Λιουμπλιάνα έχει την έδρα του (από το 2011) ο Οργανισμός των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Ε.Ε. (European Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER), κύριος σκοπός του οποίου είναι η ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς Ενέργειας της Ε.Ε. (ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου). Για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας χρησιμοποιούνται όλες οι μορφές των πρωτογενών πηγών ενέργειας. Το μεγαλύτερο μέρος παράγεται από θερμοηλεκτρικούς (32% της παραγωγής) και υδροηλεκτρικούς σταθμούς (26,2%), καθώς και από το (ένα) εργοστάσιο πυρηνικής ενέργειας (41,2%), που ανήκει από κοινού στη Σλοβενία και τη Κροατία, από την εποχή της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

1.1.4 Τουρισμός

Ο τομέας των ταξιδίων και του τουρισμού στη Σλοβενία παρήγαγε έμμεσα 11,9% του ΑΕΠ πέρυσι και απασχόλησε 101.500 άτομα, σύμφωνα με έκθεση του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ταξιδίων και Τουρισμού (World Travel and Tourism Council – WTTC).

Ο σλοβενικός τουρισμός συνέβαλε άμεσα στο 3,3% στο ΑΕΠ της χώρας πέρυσι. Φέτος, η συμβολή του αναμένεται να αυξηθεί κατά 6,4% σε 1,6 δισ. Ευρώ.

Συνολικά, 31.000 άτομα ή το 3,7% όλων των εργαζομένων στη χώρα εργάστηκαν σε ξενοδοχεία, ταξιδιωτικούς πράκτορες, αεροπορικές εταιρείες και άλλες υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών (εξαιρουμένων των μεταφορικών υπηρεσιών) και σε εστιατόρια και ψυχαγωγικές βιομηχανίες που υποστηρίζονται άμεσα από τον τουρισμό.

Το 2019, ο αριθμός αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,8% και να φτάσει τα 40.000 τα επόμενα δέκα χρόνια, σύμφωνα με το WTTC.

Η συνολική συμβολή των μετακινήσεων και του τουρισμού στην απασχόληση, περιλαμβανομένων των ευρύτερων επιπτώσεων από τις επενδύσεις, την αλυσίδα εφοδιασμού και τις επακόλουθες εισοδηματικές επιπτώσεις, ήταν 107.500 θέσεις εργασίας το 2018 (12,4% της συνολικής απασχόλησης). Αυτό προβλέπεται να αυξηθεί κατά 4,0% το 2019 σε 110.000 θέσεις εργασίας (12,9% της συνολικής απασχόλησης).

Συνολικά, κατά το 2018, 4.400.000 ξένοι τουρίστες επισκέφτηκαν τη Σλοβενία, οι οποίοι πραγματοποίησαν 11.200.000 διανυκτερεύσεις.

Η διαχρονική εικόνα του αριθμού των τουριστών στη Σλοβενία απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αφίξεις	3.384.491	3.524.020	3.927.530	4.317.504	4.948.000	5.900.000
Εγχώριοι	1.125.921	1.113.196	1.220.749	1.285.248	1.362.000	1.500.000
Ξένοι	2.258.570	2.410.824	2.706.781	3.032.256	3.586.000	4.400.000
Διαν/σεις	9.579.033	9.590.642	10.341.699	11.179.879	12.600.000	15.700.000
Εγχώριοι	3.616.782	3.500.233	3.727.256	3.837.761	4.028.000	4.500.000
Ξένοι	5.962.251	6.090.409	6.614.443	7.342.118	8.572.000	11.200.000

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Σλοβενίας

Τις περισσότερες διανυκτερεύσεις μεταξύ των Ευρωπαίων τουριστών πραγματοποίησαν οι Ιταλοί (12%) και οι Γερμανοί (12%), οι Αυστριακοί (9%), ακολουθούμενοι από τους Ολλανδούς και Κροάτες (5%), τους Βρετανούς και τους Ούγγρους (4%). Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στους Ολλανδούς (35%), στους Γερμανούς (26%) και στους Ούγγρους (21%).

Οι μη Ευρωπαίοι επισκέπτες πραγματοποίησαν συνολικά το 13% των διανυκτερεύσεων. Η μεγαλύτερη άνοδος σημειώθηκε το 2018 για τους Κινέζους επισκέπτες (37%), ακολουθούμενοι από τη Νότια Κορέα (31%), την Αυστραλία (23%), τον Καναδά (26%) και τις ΗΠΑ (21%).

Το 2018, ο μεγαλύτερος αριθμός διανυκτερεύσεων καταγράφηκε σε ορεινά θέρετρα, πάνω από 3,4 εκατομμύρια (27% όλων των διανυκτερεύσεων) ή κατά 19% περισσότερο από ό, τι το 2017. Τα ορεινά θέρετρα ξεπέρασαν τα θέρετρα ιαματικών πηγών (spa resorts) για πρώτη φορά όσον αφορά τις διανυκτερεύσεις. Τα παραθαλάσσια θέρετρα (20% όλων των διανυκτερεύσεων) σημείωσαν αύξηση 11% και η πρωτεύουσα Λιουμπλιάνα αύξησε κατά 16% τον αριθμό διανυκτερεύσεων (12% όλων των διανυκτερεύσεων).

Το 2018, περισσότερα από 47.000 δωμάτια ή διαμερίσματα με σχεδόν 135.000 κρεβάτια ήταν διαθέσιμα στους τουρίστες στη Σλοβενία. Από αυτά το 39% ήταν σε ξενοδοχεία και μοτέλ, πανσιόν κλπ., το 19% σε κάμπινγκ και το 42% σε άλλες εγκαταστάσεις.

Στην πρωτεύουσα της χώρας Λιουμπλιάνα οργανώνεται, σε ετήσια βάση, περί τα τέλη Ιανουαρίου, Διεθνής Έκθεση με αντικείμενο τον τουρισμό και γενικότερα θέματα αναψυχής, με ιδιαίτερη έμφαση όμως να δίδεται στον εγχώριο και κυρίως στον αλπικό τουρισμό.

1.1.5 Ίδρυση & Λειτουργία Επιχειρήσεων

Η δημιουργία, διαχείριση και οργάνωση των εταιρειών ρυθμίζεται από το «νόμο περί εταιρειών», ο οποίος είναι εναρμονισμένος με την κοινοτική νομοθεσία. Οι περισσότερες εταιρείες στη Σλοβενία είναι οργανωμένες με τη μορφή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή μετοχικής εταιρείας (ΑΕ). Η πλέον συνηθισμένη πρακτική των ξένων εταιρειών που εγκαθίστανται στη Σλοβενία είναι να ιδρύσουν εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή υποκατάστημα.

Όλες οι μορφές εταιρειών μπορούν να ιδρυθούν από οποιοδήποτε εγχώριο ή ξένο, νομικό ή φυσικό πρόσωπο. Τα υποχρεωτικά στοιχεία της καταχώρησης είναι το όνομα της εταιρείας, το είδος της οικονομικής δραστηριότητας της εταιρείας και η οργανωτική της μορφή. Η εταιρεία πρέπει να καταχωρήσει στο μητρώο τουλάχιστον ένα άτομο, το οποίο είναι εξουσιοδοτημένο να εκπροσωπεί και να υπογράφει τα έγγραφα της εταιρείας.

1.1.6 Φορολογία – Φορολόγηση Επιχειρήσεων

Στον τομέα της φορολόγησης των επιχειρήσεων ο συντελεστής φορολογίας ευρίσκεται στο επίπεδο του 19%. Σε συνέχεια της απόφασης της Κυβέρνησης για αύξηση των ποσοστών του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, οι τιμές ΦΠΑ αυξήθηκαν από 1ης Ιουλίου 2013 κατά 2% όσον αφορά στον υψηλό ΦΠΑ (από 20 σε 22%) και κατά 1% για τον χαμηλό (από 8,5 σε 9,5%).

Η φορολόγηση των κερδών από μερίσματα (dividends) ανέρχεται στο 15%. Μεταξύ Σλοβενίας και Ελλάδας έχει υπογραφεί «Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας» (Νόμος 3084, τεύχος 1ο , Αρ. Φύλλου 318, 16 Δεκ. 2002) σύμφωνα με την οποία η φορολόγηση δεν υπερβαίνει το 10% του ακαθάριστου ποσού των μερισμάτων.

1.1.7 Υποδομές

Η Σλοβενία διαθέτει πολύ καλό οδικό δίκτυο, από δε την πρωτεύουσα της χώρας Λιουμπλιάνα διέρχονται δύο μεγάλοι πανευρωπαϊκοί οδικοί άξονες, ο άξονας 10, ο οποίος συνδέει τη βόρεια Ευρώπη (Σάλτσμπουργκ) με τη νότια (Θεσσαλονίκη) και ο άξονας 5 (Βενετία – Ουκρανία). Πρόσβαση εμπορευμάτων και επισκεπτών από και προς τη χώρα μας υπάρχει και από τις ακτές της Αδριατικής. Στις ακτές της Αδριατικής, στην πόλη Κόπερ, λειτουργεί και ο μοναδικός εμπορευματικός λιμένας της Σλοβενίας, από τον οποίο δεν υπάρχει απευθείας ακτοπλοϊκή σύνδεση με τη χώρα μας (αντίθετα, τακτική ακτοπλοϊκή σύνδεση μέσω οχηματαγωγών πλοίων διενεργείται μέσω των ευρισκόμενων σε κοντινή απόσταση από τη Λιουμπλιάνα λιμένων της Ιταλίας, Τεργέστη - 1 ώρα και Βενετία - 2 ώρες, οδικώς). Οι Σλοβενικοί σιδηρόδρομοι συνδέονται με το πανευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο, ενώ από αέρος η Σλοβενία συνδέεται απευθείας με τις περισσότερες μεγάλες πόλεις της Ευρώπης και των Βαλκανίων.

Ο λιμένας του Κόπερ στην Αδριατική λειτουργεί ως κεντρικός εμπορευματικός σταθμός για τις περισσότερες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, ενώ πρόσφατα εγκρίθηκε επενδυτικό σχέδιο επέκτασης του εμπορευματικού βραχίονα του λιμένα, ώστε να αυξηθεί η διαμετακομιστική του δυνατότητα. Παράλληλα, εκκρεμεί η δημιουργία νέας σιδηροδρομικής σύνδεσης που θα συνδέει τον λιμένα του Κόπερ με την Ουγγαρία και κατ' επέκταση με τις λοιπές χώρες της περιοχής. Η νέα σιδηροδρομική γραμμή συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα μεγαλύτερα κέντρα διανομής είναι στο Brnik (αεροδρόμιο Λιουμπλιάνας) και το Koper (λιμένας της Αδριατικής). Άλλα κέντρα διανομής βρίσκονται στην πρωτεύουσα Λιουμπλιάνα και τη 2η μεγαλύτερη πόλη της χώρας Μάριμπορ (αεροδρόμιο Μάριμπορ), καθώς και στις πόλεις Kranj, Trzin, Ilirska Bistrica, Slovenj Gradec και Logatec.

1.1.8 Τραπεζικός Τομέας

Η Κεντρική Τράπεζα της Σλοβενίας (Bank of Slovenia) ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 1991 και από τον Ιανουάριο του 2007, με την είσοδο της Σλοβενίας στην Ευρωζώνη, αποτελεί μέλος του «Ευρωσυστήματος» Τραπεζών (Eurosystem). Η κυβέρνηση της Σλοβενίας προχώρησε σε ανακεφαλαιοποίηση του συστημικών

τραπεζών τον Δεκέμβριο του 2013. Τα απαιτούμενα για την ανακεφαλαιοποίηση ποσά έφθασαν περίπου τα 5 δις Ευρώ με το μεγαλύτερο ποσό να διατίθεται για την ανακεφαλαιοποίηση των τριών μεγαλύτερων τραπεζών (NLB, NKBM και Abanka Vira). Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τραπεζών μεταφέρθηκαν στην προς τούτο ιδρυθείσα Bank Asset Management Company (BAMC).

Το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων προβλέπει μεταξύ άλλων και την αποκρατικοποίηση συστημικών τραπεζών. Τον Ιούνιο του 2015 επετεύχθη συμφωνία για την εξαγορά της δεύτερης μεγαλύτερης τράπεζας NKBM κατά 80% από το επενδυτικό ταμείο συμφερόντων ΗΠΑ «Apollo Global Management» και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης «EBRD» (20%), ενώ εντός του 2015 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση της Abanka Vira με την Banka Celje (δημιουργώντας την 2η μεγαλύτερη σλοβενικών συμφερόντων τράπεζα μετά την NLB) η οποία τον Ιούνιο 2019 ιδιωτικοποιήθηκε. Η μεγαλύτερη τράπεζα Nova Ljubljanska Banka – NLB ιδιωτικοποιήθηκε τον Νοέμβριο 2018, όταν το 59% του μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας διατέθηκε μέσω αρχικής δημόσιας προσφοράς και ο διαχειριστής της κρατικής περιουσίας της Σλοβενίας SSH (Slovenian Sovereign Holding) εισέπραξε 609 εκατ. Ευρώ.

Στη χώρα δραστηριοποιούνται και αρκετά μικρότερα, κρατικά κυρίως, τραπεζικά σχήματα, καθώς και τραπεζικά συμφέροντα γειτονικών κρατών - μελών της Ε.Ε., από Αυστρία, Ιταλία, Γαλλία καθώς και από τη Ρωσία.

1.1.9 Χρηματιστήριο Αξιών Λιουμπλιάνας

Στη Σλοβενία λειτουργεί Χρηματιστήριο Αξιών («Ljubljanska borza, d.d.», The Ljubljana Stock Exchange - LJSE) το οποίο ιδρύθηκε το 1989. Το LJSE ανήκε μέχρι τον Ιούλιο του 2015 καθ' ολοκληρίαν στο CEE Stock Exchange Group (CEESEG) που εδρεύει στη Βιέννη (αποτελείται πλέον από τα Χρηματιστήρια Πράγας και Βιέννης). Το CEESEG, ως ο μοναδικός μέτοχος (μετοχικό κεφάλαιο 1.400.893,01 €) του Χρηματιστηρίου Λιουμπλιάνας, προχώρησε στις 16 Ιουλίου 2015 στην σύναψη συμφωνίας με το Χρηματιστήριο του Ζάγκρεμπ (Zagreb Stock Exchange), για την πώληση του 100% του LJSE, εξαγορά η οποία ολοκληρώθηκε και τυπικά τον Δεκέμβριο του 2015.

Το LJSE είναι μέλος των «World Federation of Stock Exchanges – WFE» και «Federation of European Securities Exchanges – FESE». Το LJSE δραστηριοποιείται γενικότερα στην περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης (συνεργασία μέσω road-shows).

1.1.10 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Σλοβενίας

	2014	2015	2016	2017	2018
Ονομαστικό ΑΕΠ (εκατομμ. €)	37.603	38.863	40.357	43.000	45.948
Μεταβολή ΑΕΠ	+3,0%	+2,3%	+3,1%	+4,9%	+4,5%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	18.238	18.836	19.547	20.815	22.182
Ανεργία	9,7%	9,0%	8,0%	6,6%	5,1%
Πληθωρισμός	0,2%	-0,5%	-0,1%	1,4%	1,7%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-3,4%	-3,2%	-1,6%	-0,7%	1,1%
Πρωτογενές ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	-3,3%	-3,1%	-1,8%	-0,7%	1,2%
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	80,9%	83,0%	79,7%	73,6%	71,0%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	5,8%	4,4%	5,2%	6,5%	7,0%
Βασικό επιτόκιο					

Πηγές: Ινστιτούτο Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ανάπτυξης της Σλοβενίας (IMAD), Στατιστική Υπηρεσία Σλοβενίας

Από το 2014 και μετά, έτος κατά το οποίο αρχίζουν να ξεπερνώνται οι δυσκολίες που ανέκυψαν στη σλοβενική οικονομία ως απότοκος της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης του 2008 και της κρίσης των χωρών μελών της Ευρωζώνης, η οικονομία της χώρας παρουσιάζει συνεχείς αυξητικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Παράλληλα, ανάλογη βελτίωση σημειώνουν και οι επιμέρους τομείς όπως φαίνεται από την αύξηση του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π., τη μείωση της ανεργίας και την αντιστροφή των αποπληθωριστικών τάσεων.

Επίσης, βελτίωση παρουσιάζεται στα δημοσιονομικά στοιχεία με κυριότερο στοιχείο την βελτίωση του Ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης, του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών κ.ά.

1.1.11 Εξωτερικό εμπόριο

Η σλοβενική οικονομία εμφανίζει εντυπωσιακά στοιχεία επίδοσης στο εξωτερικό εμπόριο. Είναι χαρακτηριστικό, αν και από μόνο του δεν είναι αποδεικτικό στοιχείο, ότι οι εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αθροιζόμενες υπερβαίνουν το συνολικό Α.Ε.Π. της χώρας.

Οι σλοβενικές εξαγωγές παρουσιάζουν πολύ δυναμική εικόνα αυξανόμενες συνεχώς καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο. Αντίστοιχη εικόνα όμως παρουσιάζουν και οι εισαγωγές αν και το ισοζύγιο παραμένει σταθερά θετικό.

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, που ήδη αναφέραμε, σχετικά με την ύπαρξη ισχυρού βιομηχανικού τομέα και την εισαγωγή/επανεξαγωγή ενδιάμεσων ή τελικών

αγαθών προκύπτει από τα αναλυτικά στοιχεία που δημοσιεύει το κρατικό Ινστιτούτο Μακροοικονομικών Μελετών (IMAD) και από τα οποία φαίνεται ότι το 2018 οι εξαγωγές ενδιάμεσων αγαθών ανήλθαν σε 16,674 δις Ευρώ σε σύνολο, ήτοι 54,52% των συνολικών εξαγωγών της. Αντίστοιχα, οι εξαγωγές τελικών αγαθών ανέρχονται σε 10,639 δις Ευρώ ήτοι σε 34,15% του συνόλου. Ανάλογη εικόνα, όπως είναι αναμενόμενο εμφανίζεται και στις εισαγωγές, όπου οι εισαγωγές ενδιάμεσων αγαθών ήταν 17,913 δις Ευρώ, ήτοι 59,85% των συνολικών εισαγωγών και οι εισαγωγές τελικών αγαθών ανήλθαν σε 8,585 δις Ευρώ, ήτοι σε 28,68% του συνόλου.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Σλοβενίας

Ποσά σε εκατομμ. €	2014	2015	2016	2017	2018	Μεταβολή επί %
Εξαγωγές αγαθών	22.961	24.039	24.991	28.462	31.151	9,44
Εισαγωγές αγαθών	21.780	22.563	23.454	26.901	29.927	11,24
Εμπορικό ισοζύγιο	1.181	1.476	1.537	1.561	1.224	-21,58
Εξαγωγές υπηρεσιών	5.558	5.936	6.487	7.275	8.016	10,18
Εισαγωγές υπηρεσιών	3.862	4.007	4.236	4.556	4.867	6,82
Ισοζύγιο υπηρεσιών	1.696	1.929	2.251	2.719	3.140	15,48

Πηγή: Ινστιτούτο Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ανάπτυξης Σλοβενίας
(Institute of Macroeconomic Analysis and Development – IMAD)

1.1.11.1 Εμπόριο αγαθών

Όσον αφορά τις επιμέρους κατηγορίες, όπως είναι αναμενόμενο, και σε συνέχεια των ανωτέρω, την πρωτοκαθεδρία κατέχουν τα βιομηχανικά προϊόντα όπως τα αυτοκίνητα και μέρη τους, μηχανές και συσκευές, κ.ά. Ακολουθούν τα φαρμακευτικά προϊόντα, τα ορυκτά καύσιμα και οι λοιπές κατηγορίες.

Βέβαια, όπως είναι εύλογο, την ίδια σχεδόν εικόνα παρουσιάζουν και οι εισαγωγές της χώρας, αφού πρόκειται για εισαγωγή, στην μεγάλη πλειοψηφία, ενδιάμεσων αγαθών των επιμέρους κατηγοριών, τα οποία κατόπιν βιομηχανικής επεξεργασίας, επανεξάγονται ως ενδιάμεσα ή τελικά αγαθά.

Ως προς τις χώρες προορισμού των σλοβενικών εξαγωγών κυριαρχούν οι χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου αποστέλλεται το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό των εξαγωγών ύψους περίπου 77%, ενώ ανάλογη εικόνα εμφανίζεται στις εισαγωγές, οι οποίες σε ποσοστό 80% προέρχονται από χώρες-μέλη της Ε.Ε.

Οι κυριότεροι (και παραδοσιακοί) εμπορικοί εταίροι της Σλοβενίας είναι: η Γερμανία που πρωταγωνιστεί τόσο στις εξαγωγές όσο και στις εισαγωγές, ακολουθούμενη στη δεύτερη θέση από την Ιταλία, ενώ στη τρίτη θέση εναλλάσσονται οι Κροατία και Αυστρία. Οι υπόλοιπες σημαντικές θέσεις, όσον

αφορά τις εξαγωγές, καλύπτονται σχεδόν όλες από χώρες-μέλη της Ε.Ε. Αντίστοιχη εικόνα εμφανίζεται στις εισαγωγές, όπου όμως στην 8η θέση εμφανίζονται οι εισαγωγές με προέλευση την Κίνα.

Όσον αφορά το εμπόριο προϊόντων με την Ελλάδα, η χώρα μας κατέχει την 46η θέση ως προορισμός των σλοβενικών εξαγωγών και την 31η θέση ως προμηθευτής αγαθών, σύμφωνα με τα στοιχεία της σλοβενικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Όσον αφορά όμως τα ανωτέρω στοιχεία, παρουσιάζονται αποκλίσεις από τα στοιχεία που παρέχει η ΕΛΣΤΑΤ και λόγος γι' αυτό και τις πιθανές αιτίες θα γίνει στο οικείο κεφάλαιο της Ετήσιας Έκθεσης.

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Σλοβενίας

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Επί τοις %
2 Ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
87 Αυτοκίνητα οχήματα, μέρη και εξαρτήματά τους	4.482.835	15,88	5.027.022	16,13	12,13
85 Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους.	3.415.280	12,10	3.500.546	11,23	2,49
84 Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών των μηχανών ή συσκευών	3.052.856	10,81	3.322.963	10,66	8,84
30 Φαρμακευτικά προϊόντα	2.692.723	9,54	3.052.911	9,80	13,73
27 Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	1.385.316	4,90	1.616.775	5,19	16,70
39 Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα	1.238.556	4,38	1.357.965	4,35	9,64
76 Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	998.856	3,53	1.135.637	3,64	13,69
72 Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	999.539	3,54	1.097.517	3,52	9,80
94 Έπιπλα, είδη κλινοστρωμνής και παρόμοια, συσκευές φωτισμού κλπ.	880.367	3,11	911.752	2,92	3,54
44 Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα από ξύλο	775.077	2,74	827.276	2,65	6,73
90 Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας ή κινηματογραφίας, μέτρησης, ελέγχου ή ακριβείας	643.898	2,28	780.376	2,50	21,19
73 Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	610.815	2,16	703.888	2,25	15,23
48 Χαρτί και χαρτόνια	632.943	2,24	675.292	2,16	6,69

40 Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	565.402	2,00	590.501	1,89	4,43
32 Χρωστικά και άλλες χρωστικές ύλες, χρώματα επίχρισης, βερνίκια κ.ά.	386.122	1,39	371.929	1,19	3,67

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Σλοβενίας

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Σλοβενίας

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Επί τοις %
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
87 Αυτοκίνητα οχήματα, μέρη και εξαρτήματά τους	3.832.407	13,90	4.194.595	14,01	9,45
84 Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών των μηχανών ή συσκευών	2.792.438	10,13	3.122.975	10,43	11,83
27 Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	2.551.394	9,25	2.892.936	9,66	13,38
85 Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους.	2.604.104	9,44	2.815.844	9,40	8,13
30 Φαρμακευτικά προϊόντα	1.187.472	4,30	1.654.689	5,52	39,34
39 Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα	1.544.909	5,60	1.652.187	5,52	6,94
72 Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	1.247.883	4,52	1.446.036	4,83	15,87
76 Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	810.593	2,94	940.585	3,14	16,03
29 Οργανικά χημικά προϊόντα	677.488	2,45	733.357	2,45	8,24
73 Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	626.700	2,27	713.151	2,38	13,79
90 Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας ή κινηματογραφίας, μέτρησης, ελέγχου ή ακριβείας	518.068	1,87	680.374	2,27	31,32
48 Χαρτί και χαρτόνια	552.346	2,00	627.172	2,09	13,54
44 Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα από ξύλο	514.657	1,61	535.687	1,78	4,08
40 Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	434.885	1,57	470.321	1,57	8,14

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Σλοβενίας

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Σλοβενίας και η θέση της Ελλάδας το 2017

Πίνακας 5α: Προορισμοί εξαγωγών Σλοβενίας ως προς τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και τρίτα κράτη

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων ετών επί τοις %
1	Κράτη-μέλη Ε.Ε.	23.914.393	76,76	10,49
2	Τρίτα κράτη	7.236.607	23,24	9,97

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Σλοβενίας

Πίνακας 5β: Προορισμοί εξαγωγών Σλοβενίας ως προς κράτη και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων ετών επί τοις %
1	Γερμανία	6.266.969	20,11	9,83
2	Ιταλία	3.850.752	12,36	18,74
3	Κροατία	2.510.924	8,06	11,64
4	Αυστρία	2.361.269	7,58	8,83
5	Γαλλία	1.723.379	5,53	9,78
6	Πολωνία	919.841	2,95	5,90
7	Σερβία	895.585	2,87	6,31
8	Ουγγαρία	877.649	2,81	17,43
9	Ρωσία	789.578	2,53	-5,83
10	Βοσνία & Ερζεγοβίνη	782.460	2,51	6,86
46	Ελλάδα	87.127	0,27	1,49

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Σλοβενίας

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Σλοβενίας και η θέση της Ελλάδας το 2017

Πίνακας 6α: Προμηθευτές Σλοβενίας ως προς κράτη-μέλη της Ε.Ε. και τρίτα κράτη

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων ετών επί τοις %
1	Κράτη-μέλη Ε.Ε.	24.025.184	80,27	8,84
2	Τρίτα κράτη	5.901.816	19,73	7,49

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Σλοβενίας

Πίνακας 6β: Σημαντικότεροι προμηθευτές Σλοβενίας ως προς κράτη και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία	% στο	Μεταβολή μεταξύ 2
----------	------	------	-------	-------------------

		εισαγωγών σε χιλιάδες €	σύνολο	τελευταίων ετών επί τοις %
1	Γερμανία	5.549.687	18,54	6,06
2	Ιταλία	4.622.114	15,44	7,30
3	Αυστρία	3.198.995	10,68	8,51
4	Κροατία	1.683.839	5,62	11,54
5	Γαλλία	1.273.376	4,25	8,50
6	Ουγγαρία	1.141.769	3,81	6,46
7	Ολλανδία	1.062.012	3,54	16,61
8	Κίνα	1.009.698	3,37	18,12
9	Πολωνία	899.137	3,00	11,83
10	Τσεχία	815.587	2,72	12,97
31	Ελλάδα	199.569	0,66	15,71

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Σλοβενίας

1.1.11.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Το εμπόριο υπηρεσιών της Σλοβενίας παρουσιάζει δυναμική εικόνα ανάπτυξης και επίσης δυναμική βελτίωση με την εμφάνιση σημαντικών πλεονασμάτων. Στις εισπράξεις κυριαρχούν στη πρώτη θέση οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες, που οφείλεται στην θεαματική άνοδο του εισερχόμενου τουρισμού. Ακολουθούν οι μεταφορές με υψηλή συμμετοχή στο σύνολο, των οποίων η υψηλή συμμετοχή οφείλεται στις επιχειρήσεις logistics που εδρεύουν στη χώρα καθώς και στη γεωγραφική της θέση, ενώ πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραματίζει και ο λιμένας του Κόπερ, ο οποίος λειτουργεί ως πύλη εισόδου για εμπορεύματα που έχουν προορισμό τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Ακολουθεί η κατηγορία των άλλων επιχειρηματικών υπηρεσιών και μετέπειτα οι υπόλοιπες κατηγορίες υπηρεσιών.

Στις πληρωμές, στην πρώτη θέση βρίσκεται η κατηγορία των άλλων επιχειρηματικών υπηρεσιών, ακολουθούμενη από τις μεταφορές κλπ.

Πίνακας 7: Εισπράξεις Σλοβενίας

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία %
	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση BPM6					
Ταξιδιωτικές υπηρεσίες	2.434.000	33,45	2.716.000	33,88	11,58
Μεταφορές	2.099.000	28,85	2.385.000	29,75	13,62
Άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	1.289.000	17,71	1.349.000	16,82	4,65
Τεχνικές, σχετικές με το εμπόριο και άλλες υπηρεσίες	812.000	11,16	827.000	10,31	1,84
Τηλεπικοινωνίες, υπηρεσίες πληροφορικής	543.000	7,46	541.000	6,74	-0,36

Κατασκευές	431.000	5,92	502.000	6,26	16,47
Υπηρεσίες συμβούλων, διαχείρισης	323.000	4,43	318.000	3,96	-1,54
Έρευνα και ανάπτυξη	155.000	2,13	203.000	2,53	30,96
Ασφάλειες και συντάξεις	102.000	1,40	114.000	1,42	11,76
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	82.000	1,12	106.000	1,32	29,26
Βιομηχανικές υπηρεσίες άλλων	106.000	1,45	99.000	1,23	-6,60
Υπηρεσίας πολιτισμού και ψυχαγωγίας	75.000	1,03	79.000	0,98	5,33
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	47.000	0,64	62.000	0,77	31,91
Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	55.000	0,75	60.000	0,74	9,09
Κυβερνητικές υπηρεσίες	12.000	0,16	10.000	0,13	-16,66

Πηγή: Τράπεζα της Σλοβενίας, (<https://tinyurl.com/y763oruz>)

Πίνακας 8: Πληρωμές Σλοβενίας

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	%
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση BPM6					
Άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	1.281.000	28,11	1.425.000	29,27	11,24
Μεταφορές	1.025.000	22,49	1.019.000	20,93	-0,58
Ταξιδιωτικές υπηρεσίες	882.000	19,35	1.001.000	20,56	13,49
Τεχνικές, σχετικές με το εμπόριο και άλλες υπηρεσίες	751.000	16,48	816.000	16,76	8,65
Υπηρεσίες συμβούλων, διαχείρισης	480.000	10,56	550.000	11,30	14,58
Τηλεπικοινωνίες, υπηρεσίες πληροφορικής	514.000	11,28	510.000	10,47	-0,77
Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	211.000	4,63	221.000	4,54	4,73
Κατασκευές	125.000	2,74	163.000	3,34	30,4
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	68.000	1,49	128.000	2,62	88,23
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	133.000	2,91	120.000	2,46	-9,77
Ασφάλειες και συντάξεις	103.000	2,26	106.000	2,17	2,91
Κυβερνητικές υπηρεσίες	71.000	1,55	89.000	1,82	25,35
Υπηρεσίας πολιτισμού και ψυχαγωγίας	90.000	1,97	83.000	1,70	-7,77
Έρευνα και ανάπτυξη	51.000	1,11	58.000	1,19	13,72
Βιομηχανικές υπηρεσίες άλλων	51.000	1,11	12.000	0,24	-76,47

Πηγή: Τράπεζα της Σλοβενίας, (<https://tinyurl.com/y763oruz>)

Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι τα αθροίσματα των δύο παραπάνω πινάκων του εμπορίου υπηρεσιών της Σλοβενίας υπερβαίνουν το άρτιο, πλην όμως αυτό δεν οφείλεται σε δική μας αβλεψία, αλλά στον τρόπο που επέλεξε να παρουσιάσει η Τράπεζα της Σλοβενίας τα στοιχεία της, όπως εύκολα δύναται να διαπιστώσει οποιοσδήποτε σχετικά ενδιαφερόμενος αν επισκεφθεί τον σχετικό σύνδεσμο που παραθέτουμε στο τέλος των σχετικών πινάκων.

Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Σλοβενίας και η θέση της Ελλάδας το 2018

Δυστυχώς οι αρμόδιες υπηρεσίες της Σλοβενίας, όπως η Στατιστική Υπηρεσία και η Τράπεζα της Σλοβενίας, δεν δημοσιεύουν στοιχεία κατά χώρα για το εμπόριο υπηρεσιών της και συνεπώς δεν δυνάμεθα να παραθέσουμε σχετικό πίνακα με στοιχεία.

1.1.12 Επενδύσεις

Πίνακας 9: Επενδύσεις από και προς τη Σλοβενία

	2014	2015	2016	2017	2018
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς) σε δις €	10,202	11,612	12,950	13,674	μ/δ
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς) σε δις €	5,335	5,508	5,714	5,909	μ/δ

Πηγές: Τράπεζα της Σλοβενίας

Ο τομέας των υπηρεσιών κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο τόσο στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) στη Σλοβενία (64,7%) όσο και στις σλοβενικές επενδύσεις στο εξωτερικό (54,8%). Γενικά οι εισερχόμενες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στη Σλοβενία κατευθύνονται κυρίως προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες – (χωρίς τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία) 13,2%, το λιαν εμπόριο –(εκτός αυτοκινήτων), επίσης 13,2%, το χονδρεμπόριο - εκτός αυτοκινήτων 8,1% και την αγορά ακινήτων 7,2%, την κατασκευή φαρμακευτικών 6,8%, την κατασκευή - συναρμολόγηση αυτοκινήτων (4,9%) και τις τηλεπικοινωνίες (3,6%). Χώρες Προέλευσης ΑΞΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση 85,0%, ήτοι: Αυστρία 33,6%, Ελβετία 11,3%, Γερμανία 10,4%, Ιταλία 7,9%, Κροατία 7,7%.

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις της Σλοβενίας στο εξωτερικό έχουν ως προορισμό κυρίως χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας σε ποσοστό 66,7%, ήτοι: Κροατία 28,3%, Σερβία 22,3%, Βοσνία 8,6%, ΠΓΔΜ 7,5%, και κατευθύνονται κυρίως στο λιανικό εμπόριο και τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Προς την Ε.Ε. κατευθύνεται το 44,0%, κυρίως Κροατία 28,3%, Ολλανδία 3,8%, Αυστρία 2,6%, Γερμανία 2,2%. Στη Ρωσία κατευθύνεται το 5,8%. Το μεγαλύτερο μέρος των εξερχόμενων επενδύσεων

πραγματοποιείται στον τομέα του λιανικού εμπορίου (13,3%) και ακολουθούν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (11,0%) και παραγωγή φαρμακευτικών και χημικών.

1.2 Οικονομικές προβλέψεις 2018

1) Σύμφωνα με το κρατικό Ινστιτούτο Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ανάπτυξης (Institute of Macroeconomic Analysis and Development – IMAD), αναμένεται ανάπτυξη του ΑΕΠ για το τρέχον έτος κατά 3,4% και κατά 3,1% για το 2020. Το 2021, η οικονομία της Σλοβενίας αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,8%.

Το think-tank της κυβέρνησης αναμένει ότι η αύξηση των εξαγωγών θα επιβραδυνθεί στο υπόλοιπο του έτους. Οι κυριότεροι παράγοντες για τις χαμηλότερες προσδοκίες είναι η αβεβαιότητα που σχετίζεται με τις εμπορικές διαμάχες και το Brexit και η ολοένα και πιο αισθητή επιβράδυνση της ανάπτυξης της Κίνας.

Η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας αντανακλάται στην αγορά εργασίας, όπου η αυξανόμενη ζήτηση εργατικού δυναμικού έχει συμβάλει σε υψηλό ποσοστό απασχόλησης και σε περαιτέρω μείωση του αριθμού των εγγεγραμμένων ανέργων.

Το ποσοστό ανεργίας, στην έρευνα που πραγματοποίησε το IMAD, πλησίασε το προ της κρίσης επίπεδο το τελευταίο τρίμηνο του 2018, προσθέτοντας ότι η αυξανόμενη έλλειψη εργατικού δυναμικού, που αναφέρθηκε από τις εταιρείες, είχε ως αποτέλεσμα τη διευκόλυνση της απασχόλησης ξένων και την ταχύτερη αύξηση των μισθών.

Η αύξηση των μισθών, σε συνδυασμό με την αύξηση των κοινωνικών μεταβιβάσεων, αυξάνει το διαθέσιμο εισόδημα και επηρεάζει θετικά τις δαπάνες των νοικοκυριών, τα οποία δαπανούν περισσότερο για αγαθά διαρκείας και τουριστικές υπηρεσίες στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

Η αύξηση των δαπανών των νοικοκυριών έχει επίσης ως αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών, ενώ ο ετήσιος πληθωρισμός αυξάνεται κάπως, αλλά παραμένει σε σχετικά χαμηλό επίπεδο, προσθέτει το IMAD.

2) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (δημοσιεύθηκαν τον Μάιο 2019), το ΑΕΠ της Σλοβενίας αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,1% το 2019. Το 2020, το ΑΕΠ της χώρας πρόκειται να αυξηθεί κατά 2,8%. Και τα δύο στοιχεία είναι σημαντικά υψηλότερα από τον μέσο όρο της ευρωζώνης.

Παρά τη σημαντική αναβάθμιση, η πρόβλεψη από τις Βρυξέλλες είναι χαμηλότερη από την πρόβλεψη του κρατικού Ινστιτούτου Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ανάπτυξης (Institute of Macroeconomic Analysis and Development – IMAD).

Εν τω μεταξύ, η έκθεση της Επιτροπής προβλέπει μια μικρή περαιτέρω επιδείνωση του διαρθρωτικού προϋπολογισμού της Σλοβενίας φέτος πριν από την αναμενόμενη βελτίωσή του το 2020.

Η Επιτροπή αναμένει ότι η ανάπτυξη της Σλοβενίας θα επιβραδυνθεί κάπως από το ποσοστό του 4,5% που επιτεύχθηκε το 2018 καθώς το εξωτερικό περιβάλλον εξασθενεί, αφήνοντας την εγχώρια ζήτηση ως τον κύριο μοχλό ανάπτυξης.

Η αύξηση των εξαγωγών αναμένεται να επιβραδυνθεί από 9,4% το 2018 σε 5,4% το 2019 και 5,6% το 2020. Η καθαρή συνεισφορά των εξαγωγών στο ΑΕΠ, σε συνδυασμό με κάπως υψηλότερους ρυθμούς αύξησης των εισαγωγών (6,2% και 7,2%), θα είναι αρνητική.

Κατά συνέπεια, η ανάπτυξη αναμένεται να προέλθει από την εγχώρια ζήτηση. Η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να συνεχίσει να απολαμβάνει τη στήριξη της αύξησης της απασχόλησης και των μισθών, καθώς και ευνοϊκές συνθήκες τραπεζικού δανεισμού.

Μετά την άνοδο της τάξης του 2,2% πέρυσι, η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης αναμένεται να σημειώσει ρυθμό 2,5% φέτος και 3,2% το επόμενο.

Η αύξηση των επενδύσεων αναμένεται να επιβραδυνθεί από σχεδόν 11% το 2017 και το 2018, αλλά θα παραμείνει ισχυρή, περίπου στο 7,5% και τα δύο έτη.

Εκτός από την επένδυση των επιχειρήσεων σε νέο εξοπλισμό και την επέκταση της παραγωγής, η ανάπτυξη αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση των κατασκευών κατοικιών, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις θα τονωθούν από την αυξημένη απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ.

Η δημόσια κατανάλωση αναμένεται να αυξηθεί φέτος κατά 2,5%, περίπου στο ίδιο ποσοστό με το προηγούμενο έτος, ενώ θα επιβραδυνθεί σε 2,2% το 2020.

Οι αρνητικοί κίνδυνοι για τις προοπτικές ανάπτυξης είναι κυρίως εξωτερικοί, με την Επιτροπή να σημειώνει ότι η βραδύτερη αύξηση της ζήτησης εξαγωγών θα επηρεάσει τόσο τις εξαγωγές όσο και τις επιχειρηματικές επενδύσεις.

Στην άνοδο, τα νοικοκυριά θα μπορούσαν να μειώσουν το ποσοστό αποταμίευσής τους και να αυξήσουν την κατανάλωση.

Προβλέπεται ότι η απασχόληση θα αυξηθεί κατά 2,3% το 2019 προτού χαλαρώσει σε 2,1% το 2020. Το ποσοστό ανεργίας στην έρευνα προβλέπεται να μειωθεί στο 4,6% το 2020, το οποίο θα είναι κάτω από το μακροπρόθεσμο μέσο όρο.

Ο ρυθμός αύξησης των μισθών αναμένεται να αυξηθεί φέτος σε 4,8% πριν επιβραδυνθεί σε 3,7%, ρυθμός ο οποίος αναμένεται να περιορίσει κάπως την αύξηση των εξαγωγών.

Οι προβλέψεις της Επιτροπής για το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης της Σλοβενίας είναι ότι θα παραμείνει αμετάβλητο πριν βελτιωθεί το 2020.

Ο κύριος κίνδυνος των δημόσιων οικονομικών οφείλεται στις πιέσεις των δαπανών, ιδίως στους μισθούς και στις κοινωνικές δαπάνες, καθώς και πιθανές μη αναμενόμενες εξαιρέσεις, π.χ. λόγω δυσμενών δικαστικών αποφάσεων.

Αντίθετα, η Επιτροπή σημειώνει ότι τα έσοδα από τις ιδιωτικοποιήσεις των τραπεζών Abanka και NLB θα μπορούσαν να μειώσουν περαιτέρω το χρέος.

Ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σημαντικά από 71% του ΑΕΠ το 2018 σε 61,7% του ΑΕΠ το 2020.

3) Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) υποβάθμισε την πρόβλεψή του για την αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) της Σλοβενίας κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες στο 3,4%, ενώ αναβαθμίζει τις προβλέψεις για το 2020 κατά 0,4 μονάδες σε 3,1%.

Σύμφωνα με την πρόβλεψη, ο ΟΟΣΑ δήλωσε ότι η οικονομική ανάπτυξη της Σλοβενίας παρέμεινε ισχυρή, με ισχυρή εγχώρια κατανάλωση.

Η εγχώρια κατανάλωση υποστηρίζεται από τη βελτίωση της κατάστασης στην αγορά εργασίας, την αύξηση των μισθών σε πραγματικούς όρους και από το υψηλό ποσοστό εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

Τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, οι ανάγκες των επιχειρήσεων για πρόσθετες παραγωγικές ικανότητες και οι ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης διατηρούν μια ισχυρή αύξηση των επενδύσεων, ενώ οι εξαγωγές επιβραδύνονται λόγω μειωμένης ζήτησης.

Ο ΟΟΣΑ αναμένει ότι η ιδιωτική κατανάλωση θα αυξηθεί φέτος κατά 3% (3,1% το 2020), οι κρατικές επενδύσεις κατά 2,2% (1,9% το 2020), οι επενδύσεις των εταιρειών σε πάγια περιουσιακά στοιχεία κατά 8% (7,2% το 2020), οι εξαγωγές κατά 5,8% (7% το 2020) και οι εισαγωγές κατά 5,2% (5,9% το 2020).

Η απασχόληση συνεχίζει να αυξάνεται, ενώ η προσέλκυση ξένου εργατικού δυναμικού αυξάνεται επίσης, δήλωσε ο ΟΟΣΑ, προσθέτοντας ότι η έλλειψη εργατικού δυναμικού ήταν ωστόσο η υψηλότερη τα τελευταία δέκα χρόνια.

Ο Οργανισμός σημείωσε ότι η δημοσιονομική πολιτική της Σλοβενίας για το τρέχον έτος ήταν επεκτατική ενώ αυτή για το 2020 ουδέτερη, προσθέτοντας ότι η Σλοβενία θα πρέπει να καταστήσει αυστηρότερη τη δημοσιονομική της πολιτική για να διατηρήσει τον πληθωρισμό υπό έλεγχο και να διασφαλίσει τη δημοσιονομική βιωσιμότητα.

Μέτρα όπως ο περιορισμός της πρόωρης συνταξιοδότησης και η διευκόλυνση των ιδιωτικοποιήσεων θα συμβάλουν στην κινητοποίηση των εργατικών πόρων που δεν αξιοποιούνται πλήρως αυτή τη στιγμή και θα προσφέρουν εργατικό δυναμικό σε ταχέως αναπτυσσόμενες βιομηχανίες, πρόσθεσε ο ΟΟΣΑ.

Αναφέρει ότι αναμένεται να επιβραδυνθεί η οικονομική ανάπτυξη στη Σλοβενία το 2019-2020, προσθέτοντας ότι η υψηλότερη εγχώρια ζήτηση και η αύξηση των επενδύσεων θα καλύπτονται με υψηλότερες εισαγωγές.

Δεδομένης της ασθενέστερης ζήτησης από το εξωτερικό και του υψηλότερου κόστους εργασίας, η ανάπτυξη των εξαγωγών θα επιβραδυνθεί, ενώ το ποσοστό απασχόλησης θα μειωθεί κάτω από το φυσικό ρυθμό, το οποίο αναμένεται να διευκολύνει την αύξηση των μισθών και να αυξήσει τον πληθωρισμό.

Η οικονομική ανάπτυξη της Σλοβενίας θα μπορούσε να είναι υψηλότερη από την προβλεπόμενη, εάν τα νοικοκυριά εξοικονομήσουν λιγότερα χρήματα και αυξήσουν την κατανάλωση ή θα είναι χαμηλότερη από την προβλεπόμενη, αν οι εταιρείες δεν καταφέρουν να αυξήσουν την παραγωγική τους ικανότητα στο αναμενόμενο επίπεδο.

Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση της ανταγωνιστικότητάς τους και μείωση των εξαγωγών, δήλωσε ο ΟΟΣΑ, προσθέτοντας ότι η οικονομική ανάπτυξη στη Σλοβενία θα μπορούσε επίσης να επηρεαστεί αρνητικά από μια πιθανή σημαντική διόρθωση της αγοράς ακινήτων.

Προβλέψεις για την εξέλιξη του Α.Ε.Π.

	2019	2020	2021
IMF	3,4%	2,8%	2,7%
IMAD	3,4%	3,1%	2,8%
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	3,1%	2,8%	-----
Κεντρική Τράπεζα	3,4%	3,0%	-----
ΟΟΣΑ	3,4%	3,1%	-----
EBRD	3,3%	2,8%	-----

1.3 Οικονομικές σχέσεις Σλοβενίας

1.3.1 Σλοβενία – ΠΟΕ

Η Σλοβενία έγινε μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου στις 30 Ιουλίου 1995. Μετά την εισδοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εμπορική πολιτική αποτελεί πλέον πεδίο αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι κάθε μέλους-κράτους ξεχωριστά.

1.3.2 Σλοβενία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Σλοβενία αποτελεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την 1η Μαΐου 2004.

Η Σλοβενία εισήλθε στην Ευρωζώνη την 1η Ιανουαρίου 2007, οπότε και υιοθέτησε το Ευρώ ως νόμισμα.

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Σλοβενίας

2.1 Διμερές εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Κατ' αρχήν, παρατηρούμε πως μετά το 2014 το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας μας με την Σλοβενία βελτιώνεται αρκετά και το 2018 παρουσιάζει πλεόνασμα.

Επισημαίνουμε ότι παρατηρείται μεγάλη ασυμφωνία μεταξύ των στοιχείων που δίδει η Στατιστική Υπηρεσία της Σλοβενίας και η ΕΛΣΤΑΤ αναφορικά με το διμερές εμπόριο αγαθών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η Σλοβενική Στατιστική Υπηρεσία συνήθως δεν περιλαμβάνει στις εξαγωγές της Σλοβενίας προς την Ελλάδα τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ και στις υπόλοιπες κατηγορίες αναφέρει μικρότερα ποσά.

Παράλληλα, στις εισαγωγές της χώρας από την Ελλάδα, παρατηρείται επίσης αναφορά μικρότερης αξίας στις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων (πετρελαίου) καθώς και ηλεκτρικής ενέργειας από τις αναγραφόμενες στους αντίστοιχους πίνακες της ΕΛΣΤΑΤ, ενώ και στις υπόλοιπες κατηγορίες σημειώνονται διαφοροποιήσεις, συνήθως με αναγραφή μικρότερων ποσών.

Πίνακας 10: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Σλοβενίας

	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές αγαθών σε εκατομμ. €	94,6	156,6	210,3	197,9	426,9
Εισαγωγές αγαθών σε εκατομμ. €	162,6	174,6	211,4	201,7	221,0
Εμπορικό ισοζύγιο σε εκατομμ. €	-68,0	-18,0	-1,1	-3,8	205,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 11: Ελληνικές εξαγωγές στη Σλοβενία – μεγάλες κατηγορίες

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε χιλ. €)	% στο σύνολο	Αξία (σε χιλ. €)	% στο σύνολο	%
2Ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
27 Ορυκτά καύσιμα	124.692	63,00	321.036	75,18	157,46
28 Ανόργανα χημικά προϊόντα	27.675	13,98	40.600	9,50	46,76
85 Μηχανές, συσκευές	1.581	0,79	6.796	1,59	329,85
Λοιπές κατηγορίες	40.021	20,24	58.555	13,73	46,31

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Το μεγαλύτερο μερίδιο στις ελληνικές εξαγωγές καταλαμβάνουν το πετρέλαιο και η ηλεκτρική ενέργεια (75,18%), ενώ σημαντικό μερίδιο κατέχει και το οξείδιο του αργιλίου (9,50%). Η διαφορά στις αυξομειώσεις των εξαγωγών μας οφείλεται κατά κύριο λόγο στις εξαγωγές των τριών ως άνω αναφερόμενων προϊόντων. Οι υπόλοιπες κατηγορίες προϊόντων έπονται με πολύ μικρά ποσοστά στις συνολικές εξαγωγές.

Πίνακας 12: Ελληνικές εισαγωγές από τη Σλοβενία – μεγάλες κατηγορίες

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	Αξία σε χιλιάδες €	% στο σύνολο	%
2Ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
27 Ορυκτά καύσιμα	109.362	54,22	135.424	61,27	23,83
30 Φαρμακευτικά προϊόντα	25.689	12,73	13.198	5,97	-48,62
04 Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας	8.913	4,41	8.757	3,96	-1,75
90 Όργανα και συσκευές οπτικής	5.747	2,84	5.403	2,44	-5,98
85 Μηχανές, συσκευές και μέρη τους	10.406	5,15	4.136	1,87	-60,25
Λοιπές κατηγορίες	41.583	20,65	54.101	24,47	30,10

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Στις εισαγωγές μας το μεγαλύτερο μερίδιο καταλαμβάνουν η ηλεκτρική ενέργεια (61,27%) και τα φάρμακα (5,97%) και ακολουθούν με πολύ μικρότερα ποσοστά οι υπόλοιπες κατηγορίες προϊόντων.

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Δυστυχώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία αναφορικά με το εμπόριο υπηρεσιών μεταξύ Ελλάδος-Σλοβενίας.

Πίνακας 13: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από τη Σλοβενία

	2014	2015	2016	2017	2018
Αφίξεις από τη (χώρα) στην Ελλάδα	26.698	53.999	62.712	69.268	μ/δ
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,10%	0,20%	0,10	0,10	μ/δ
Μεταβολή	42,83%	102,25%	16,13%	10,45	μ/δ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σημειώνουμε ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν αναφέρει στοιχεία αναφορικά με τις αφίξεις τουριστών από την Σλοβενία αλλά ούτε και για τις εισπράξεις από την συγκεκριμένη χώρα.

Από τον Αύγουστο 2011, όταν η εταιρεία αερομεταφορών της Σλοβενίας Adria Airways πραγματοποίησε την τελευταία απευθείας πτήση προς τη χώρα μας, δεν λειτουργεί απευθείας αεροπορική σύνδεση της Σλοβενίας με την Ελλάδα. Τους καλοκαιρινούς μήνες πραγματοποιούνται έκτακτες πτήσεις (charter flights) σε ελληνικούς τουριστικούς προορισμούς, μέσω των οποίων μεταβαίνουν για θερινές διακοπές οι περισσότεροι από τους Σλοβένους που επισκέπτονται τη χώρα μας.

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στη Σλοβενία

Πίνακας 14: Επενδύσεις της Ελλάδας στη (χώρα)

	2014	2015	2016	2017	2018
Ροές (εκατομμ. €)	0,43	----	---	----	μ/δ
Απόθεμα (εκατομμ. €)	31,37	31,37	31,37	31,73	μ/δ

Πηγή: Enterprise Greece, Τράπεζα της Ελλάδος

Η Σλοβενία δεν αποτελεί προορισμό ελληνικών επενδυτικών κεφαλαίων. Ήδη από την δεκαετία του 1990 και την είσοδο ελληνικών επενδυτικών κεφαλαίων στις χώρες των Βαλκανίων, η Σλοβενία δεν αποτέλεσε αγορά-στόχο των ελληνικών εξωστρεφών επιχειρήσεων. Όποιες δε επενδύσεις έχουν έως τώρα πραγματοποιηθεί είναι περιορισμένης σχετικά αξίας, ενώ τα τελευταία έτη παρατηρείται στασιμότητα στο ύψος των ελληνικής προέλευσης επενδεδυμένων κεφαλαίων στη χώρα.

2.2.2 Επενδύσεις της Σλοβενίας στην Ελλάδα

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για επενδύσεις προέλευσης Σλοβενίας στην Ελλάδα.

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Σλοβενίας

Συμφωνία Οικονομικής Συνεργασίας και μακροπρόθεσμων εμπορικών ανταλλαγών Α.Ν. 60/67 αρ.8 (ΦΕΚ 137 Α'/67).

Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, η οποία περιλαμβάνει άρθρο για την απαλλαγή των ναυτιλιακών κερδών από τη διπλή φορολογία με κριτήριο τη σημαία του πλοίου, το οποίο και εξυπηρετεί πλήρως τα ναυτιλιακά μας συμφέροντα. Η Συμφωνία αυτή αντικατέστησε την «Συμφωνία περί αμοιβαίας απαλλαγής εκ του φόρου επί του εισοδήματος των κερδών των προερχομένων εκ της εκμεταλλεύσεως πλοίων και αεροσκαφών σε διεθνή επικοινωνία» (αρ.1 Α.Ν. 132/67 ΦΕΚ 176 Α'/67)κυρώθηκε και τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2004.

Συμφωνία Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας των Επενδύσεων. Υπογράφηκε στις 29.05.1997. Κυρώθηκε με το Ν.2561/98. ΦΕΚ 1/Α/13.01.1998.

Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας της χώρας μας και του Υπουργείου, Γεωργίας, Δασών και Τροφίμων της Σλοβενίας. Ν. 3070/2002, ΦΕΚ 292/Α/4.12.2002.

Διμερής Αεροπορική Συμφωνία Ν. 3083/2002 (ΦΕΚ Α' 317/16.12.2002).

Συμφωνία Διεθνών Οδικών Μεταφορών Ν. 2695/99, ΦΕΚ Α' 56, τέθηκε σε ισχύ την 27.6.2000.

Μνημόνιο Κατανόησης Τουριστικής Συνεργασίας Ελλάδος-Σλοβενίας (υπεγράφη την 23.4.2007).

Μνημόνιο για την συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών της Σλοβενίας και της Ελληνικής Υδρογραφικής Υπηρεσίας (υπεγράφη την 23.4.2007).

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2018

- Το Γραφείο μας κατά το 2018 υπήρξε αποδέκτης 74 αιτημάτων ελληνικών επιχειρήσεων και κλαδικών φορέων για εξαγωγές και γενικότερη πληροφόρηση για την αγορά της Σλοβενίας, δημοσιοποίηση Δ. Εκθέσεων, Συνεδρίων, εκδηλώσεων κ.α.

- Ενημέρωνε σε τακτική βάση την ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Λιουμπλιάνας (agora.mfa.gr) με:

α) πληροφόρηση για την τρέχουσα οικονομική και επιχειρηματική κατάσταση της

Σλοβενίας, τομείς της σλοβενικής οικονομίας, κλάδους και προϊόντα και λοιπή πληροφόρηση,

β) ανανέωση σταθερών αρχείων πληροφόρησης (Ετήσια Έκθεση, Οδηγός Επιχειρείν κ.λ.π.)

- Ενημέρωνε σε τακτική βάση την Κ.Υ., Επιμελητήρια και Φορείς στην Ελλάδα, αποστέλλοντας απευθείας πληροφόρηση, σχετικά με τις τρέχουσες οικονομικές και επιχειρηματικές εξελίξεις στην εδώ αγορά

- Ενημέρωνε τα εδώ Επιμελητήρια και λοιπούς κλαδικούς φορείς για εκθεσιακές και επιχειρηματικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα

- Υπήρξε αρωγός στις ελληνικές επιχειρήσεις και φορείς που απευθύνθηκαν στο Γραφείο μας.

- Παρακολούθησε τυχόν εμφανιζόμενα προβλήματα σε ελληνικά προϊόντα.

- Συμμετείχε σε ενημερωτικές συναντήσεις εδώ Υπουργείων και Οργανισμών.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Το Διμερές Εμπόριο της χώρας μας με τη Σλοβενία παρουσίασε ραγδαία ανάπτυξη μετά την είσοδο της Σλοβενίας στην Ε.Ε., κυρίως λόγω αύξησης συγκεκριμένων κατηγοριών προϊόντων. Το μεγαλύτερο μέρος σε αξία των ελληνικών εξαγωγών καταλαμβάνουν διαχρονικά (κατά την τελευταία δεκαετία) κατ' αρχήν τα προϊόντα πετρελαίου και δευτερευόντως η ηλεκτρική ενέργεια και το οξείδιο του αργιλίου, στα οποία οφείλεται και η μεγάλη αύξηση των εξαγωγών μας, η δε πορεία των ελληνικών εξαγωγών ακολουθεί τις τάσεις αυξομείωσης των τριών ως άνω προϊόντων, κυρίως πετρελαιοειδών και ηλεκτρικής ενέργειας. Από τα υπόλοιπα είδη, τα προϊόντα διατροφής (κυρίως ορισμένα παραδοσιακά τρόφιμα και νωπά φρούτα) καταλαμβάνουν σημαντικό μερίδιο στις κατηγορίες τους, με τις προοπτικές ανάπτυξης τους να είναι δυνατές - ανάλογα και με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (π.χ. ελαιόλαδο, ελιές, φέτα) - αλλά ποσοτικά περιορισμένες, δεδομένου του μεγέθους της εδώ αγοράς.

Στα υπόλοιπα είδη υπάρχουν κατά περίπτωση δυνατότητες, ωστόσο, δεδομένου του εξαγωγικού προσανατολισμού της εγχώριας βιομηχανίας, οι σλοβενικές εξαγωγές εμφανίζονται να διατηρούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Στην τελική εκτίμηση των ελληνικών εξαγωγών (ιδίως, αλλά όχι μόνο, αναγνωρίσιμων ειδών διατροφής) θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι πολλά προϊόντα εισέρχονται στην εδώ αγορά μέσω διαύλων άλλων, κυρίως γειτονικών, ευρωπαϊκών χωρών.

Υπάρχουν επίσης σημαντικά περιθώρια στην αύξηση του αριθμού των Σλοβένων τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα. Παρά την έλλειψη στοιχείων για τις αφίξεις του τελευταίου έτους, θεωρούμε ότι όταν αυτά δημοσιευθούν θα δείξουν αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς τη χώρα μας.

Πίνακας 15: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Πετρελαιοειδή, Οξείδιο Αργιλίου	Καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών εξαγωγών
2	Φρέσκα φρούτα – λαχανικά	Υπάρχουν περιθώρια αύξησης των εξαγωγών τους
3	Τουρισμός	Υπάρχουν σημαντικά περιθώρια

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Επί του παρόντος δεν διαβλέπουμε την ύπαρξη δυνατότητας προσέλκυσης επενδύσεων από την Σλοβενία στην Ελλάδα, κατ' αρχήν λόγω του μεγέθους της χώρας καθώς και διότι η Σλοβενία δίδει ιδιαίτερη βαρύτητα η ίδια στην προσέλκυση επενδύσεων στο έδαφός της και εκ τούτου δρα ανταγωνιστικά προς την χώρα μας.

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Επισκέψεις ελληνικών επιχειρήσεων για διερεύνηση της αγοράς και επαφές με εγχώριες επιχειρήσεις. Συμμετοχή σε ημερίδες, εκδηλώσεις και συνέδρια που διοργανώνει το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σλοβενίας και λοιποί συλλογικοί επιχειρηματικοί φορείς της χώρας.

Εκπόνηση ερευνών αγοράς, ενημερωτικών σημειωμάτων, μηνιαίων ενημερωτικών δελτίων.

Συμμετοχή μεμονωμένων ελληνικών επιχειρήσεων σε Δ. Εκθέσεις για διερεύνηση της εγχώριας αγοράς. Εκτιμούμε ότι ένα πρώτο βήμα για την είσοδο στην τοπική αγορά θα ήταν δυνατόν να επιτευχθεί μέσω της συμμετοχής ενδιαφερόμενων ελληνικών επιχειρήσεων σε διεθνείς εκθέσεις που πραγματοποιούνται. Παρατηρούμε δε ότι στις διεθνείς εκθέσεις συμμετέχουν εγχώριες επιχειρήσεις (που συνήθως εκπροσωπούν και εξαγωγείς ξένων χωρών), καθώς και επιχειρήσεις που εδρεύουν σε γειτονικές κυρίως αγορές, με ορισμένες χώρες να συμμετέχουν με εθνικά περίπτερα σε Εκθέσεις ιδιαίτερου για αυτές ενδιαφέροντος.

3.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Η Σλοβενία είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης, συνεπώς θεωρούμε ότι στενότερη συνεργασία θα έπρεπε να επιδιωχθεί μέσω συνεργασίας στις επιμέρους κοινοτικές πολιτικές αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

4 Παράρτημα

4.1 Χρήσιμες διευθύνσεις

1.Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία: Tel: +3861 4201400, φαξ: +3861 2811114, email: gremblju@mfa.gr
Γραφείο ΟΕΥ: Tel: +361 2811258, φαξ: +3861 2811114, email: ecocom-ljubljana@mfa.gr
Δ/νση: Trnovski Pristan 14, 1000 Ljubljana, Slovenia

2.Σλοβενικές Αρχές

Υπουργείο Εξωτερικών, Tel: +3861 4782000, email: info.mzz@gov.si, website: www.mzz.gov.si
Υπ. Οικον. Ανάπτ. & Τεχνολογ., Tel: +3861 4003311, email: gp.mg@gov.si, website: www.mg.gov.si
Υπ. Υποδομών, Τηλ: +3861 4788000, email: gp.mzp@gov.si, website: www.mzp.gov.si
Υπ. Γεωργίας, Δασών & Τροφίμ., Tel: +3861 4789102, email: gp.mkgp@gov.si, website: www.mkgp.gov.si
Υπουργείο Οικονομικών, Tel: +3861 3696631, email: gp.mf@gov.si, website: www.mf.gov.si

3.Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia, Tel: +3861 5898000, email: info@gzs.si, website: www.gzs.si
Slovenian Chamber of Commerce, Tel: +38601 5898 212, email: info@tzslo.si, website: www.tzslo.si
Chamber of Craft and Small Business of Slovenia, Tel: +3861 5830801, email: info@ozs.si, website: www.ozs.si
Ljubljana Chamber of Commerce and Industry, Tel: +3861 5898175, email: marta.turk@guest.arnes.si, website: www.ozljubljana.si

4.Τράπεζες

Κεντρική Τράπεζα της Σλοβενίας, Tel: +3861 4719000, website: www.bsi.si

Κατάλογος των Τραπεζών στη Σλοβενία:
<http://www.zbs-giz.si/en/zdruzenje-bank.asp?StructureId=530>

5.Διοργανωτές Εκθέσεων

Ljubljana Exhibition and Convention Center, Tel: +3861 3002611, email: info@gr-sejem.si, website: www.gr-sejem.si

CELJE FAIR Plc, Tel: +3863 543 32 29, email: info@ce-sejem.si, website: www.ce-sejem.si

Pomurski sejem d.d., Tel: +3862 564 21 00, email: info@pomurski-sejem.si, website: www.pomurski-sejem.si

6.Ξενοδοχεία

Hotel LEV Ljubljana, Tel: +3861 4332155, email: info@hotel-lev.si, website: www.hotel-lev.si

Hotel SLON Best Western, Tel: +3861 4701100, email: sales@hotelslon.com, website: www.hotelslon.com

Hotel MONS Superior, Tel: +3861 4702700, email: info@hotel.mons.si, website: www.hotel.mons.si

Grand Hotel UNION, Tel: +3861 3081270, email: grand@union-hotels.eu, website: <https://www.union-hotels.eu/>

Austria Trend Hotel Ljubljana, Tel: +3861 5882500, email: ljubljana@austria-trend.at, website: www.austria-trend.at

7. Διπλωματικές Αποστολές

Κατάλογος Διπλωματικών Αποστολών στη Σλοβενία:

http://www.mzz.gov.si/en/diplomatic_protocol/diplomatic_list/

8. Σλοβενικές Υπηρεσίες

SPIRIT Slovenia, Public Agency of the Republic of Slovenia for the Promotion of Entrepreneurship, Innovation, Development, Investment and Tourism, Tel: +3861 5891870, email: info@spiritslovenia.si, website: www.spiritslovenia.si

IMAD, Tel: +3861 4781012, email: gp.umar@gov.si, website: www.umar.gov.si

Ljubljana Stock Exchange, Tel: +3861 4710211, email: info@ljse.si, website: www.ljse.si

Slovenian Competition Protection Agency, Tel: +3861 4783597, email: uvk.mg@gov.si, website: www.uvk.gov.si

Slovenian Intellectual Property Office (SIPO), Tel: +3861 6203100, email: sipo@uil-sipo.si, website: www.uil-sipo.si

Slovenian Institute for Standardization, Tel: +3861 4783013, email: sist@sist.si, website: www.sist.si

Statistical Office of the Republic of Slovenia, Tel: +38612416404, email: info.stat@stat.si, website: www.stat.si